

Львівської національної наукової бібліотеки України ім. В. Стефаника НАН України виданнями 20–30-х років ХХ ст. Нині депутат сприяє збагаченню збірок ОУНБ рідкісними й унікальними книжками. Цим меценат продовжує славні традиції, започатковані М. Грушевським, о. С. Качалою, О. Кониським, Є. Милорадович, П. Скоропадським, Є. Чикаленком, А. Шептицьким, родинами Симиренків, Терещенків та багатьма іншими видатними українцями, які в ХІХ – на початку ХХ ст. відроджували українську культуру: засновували школи, бібліотеки, друкарні, музеї, театри, університети, фінансували видання книжок.

Згадана добірка зберігатиметься в мистецькому відділі бібліотеки, де зосереджено цікаві нотні видання, грамплатівки, мистецькі альбоми й монографії про діячів культури і мистецтва. Подаровані збірники після каталогізації буде переведено в електронну форму, отож незабаром доступ до них матимуть усі користувачі.

Поповнення фондів рідкісними виданнями сприятиме поглибленню наукової роботи й самої бібліотеки, адже при описанні колекції можливе не одне цікаве відкриття: книги містять рукописні нотатки укладачів, дарчі й покрайні записи, коментарі власників і користувачів, бібліотечні печатки та штампи

(наприклад, екслібрис К. Паньківського), що додатково підвищує їхню цінність і дає можливість довідатися багато нового про долю цих друків.

Нове надходження збільшує частку рідкісних і унікальних видань Львівської ОУНБ, адже бібліотека, створена 1940 р., була укомплектована завдяки надходженням із Києва, Харкова, Дніпропетровська, Одеси. Але й ці фонди зазнали цілковитого знищення у роки Другої світової війни. Тому давніх українських книг (нині найдавнішим у фондах є латинський трактат французького вченого Рене Декарта «Про людські пристрасті», виданий 1648 р.), навіть таких, як «Записки НТШ», у фондах не надто багато. Серед раритетів, що зберігаються в бібліотеці, – «Гайдамаки» Т. Шевченка 1919 р. видання, Києво-Печерський патерик ХVІІІ ст. та ін. Кожне таке видання сповнює нас гордістю, додає значимості бібліотеці як осередку культурного, освітнього й наукового життя всього Західноукраїнського регіону.

Висловлюючи щире подяку панам Петру Писарчуку й Анатолію Бурдейному, ми сподіваємося, що цей приклад спонукатиме й інших заможних людей вкладати гроші в розвиток української культури.

ВІРТУАЛЬНІ БІБЛІОТЕЧНІ НОВИНИ

Будь-яку інформацію можна знайти в Інтернеті, в тому числі про бібліотечну справу та новодруки як в Україні, так і в цілому світі. Пропонуємо вашій увазі найбільш цікаві матеріали.

У ЧИКАГО ВІДКРИЛАСЯ БІБЛІОТЕКА МАЙБУТНЬОГО

Химерне купольне рішення архітектора Хельмута Янга надає будові форми кристального яйця Фаберже, наполовину заритого в землю. Застосоване особливе скло має високу прозорість для сонячного світла і одночасно високий коефіцієнт теплоізоляції, що створює комфортні умови для відвідувачів

зали площею у 8 тис. м², розрахованої на 180 читачьких місць. Це покриття дозволяє холодній пори року зберігати тепло від опалювальних приладів, а теплої, навпаки, відбивати теплову енергію назовні, створюючи приємне відчуття прохолоди.

Втім, найважливіша частина бібліотеки прихована під землею, де і розміщується книгосховище з автоматизованою системою зберігання, пошуку, вилучення та повернення книг. Сховище вміщує 3,5 млн томів. Кожна книга має індивідуальний штрих-код із вмон-

тованим чипом, на якому записано всю інформацію про дане видання. Книги за спеціальним алгоритмом розміщено на 15-метрових полицях, що дозволяє використовувати лише 1/7 простору, необхідного звичайним бібліотекам. Замовлення потрібної книги здійснюється за допомогою комп'ютера через електронну бібліотечну систему та Інтернет. Завдяки вмонтованому чипу система легко знаходить потрібний том, дістає його за допомогою роботів і видає користувачеві. Вся процедура займає менше п'яти хвилин.

<http://www.facepla.net/index.php/the-news/1/1326?showall=1>

VI МІЖНАРОДНИЙ ФЕСТИВАЛЬ «ПЛЯХАМИ ПРИГОД БРАВОГО ВОЯКА ШВЕЙКА»

Церемонія відкриття фестивалю відбулася біля кованого силуету Швейка на площі Ринок. Захід є продовженням спільних творчих інновацій Львівської ОДА, бібліотек та громадських об'єднань міста, спрямованих на популяризацію читання, створення нових туристичних продуктів Львівського регіону. Акція включає багатоденний велосипедний пробіг Україною, Польщею, Словаччиною та Угорщиною, читачькі конференції, театралізовані дійства. Таким чином було відзначено 90-річчя від дня першого видання роману Я. Гашека «Пригоди бравого вояка Швейка», який перекладено 58 мовами.

Написанню книги передували пригоди самого автора, які потім лягли в основу роману. І велика частина цих пригод відбувалася в Україні. А в Києві восени 1917 р. вийшла повість письменника «Бравий вояк Швейк у полоні». В ній знаменитий на весь світ сатиричний персонаж уперше одержав ім'я. Але роман у тому вигляді, в якому його знає сучасний читач, Я. Гашек почав писати тільки в 1921 р.

<http://vsiknygy.net.ua/news/11243/>
<http://vsiknygy.net.ua/news/zakordonni-novynu/9619/>

НАЙБІЛЬШ ЧИТАЮЧЕ МІСТО В США – ВАШИНГТОН

Таким є підсумок щорічного дослідження, здійсненого Центральним університетом штату Коннектикут за підсумками 2010 р. Слідом за ним ідуть Сіетл і Міннеаполіс, які з 2005 р. незмінно ділять між собою вершину цього рейтингу. Найбільші мегаполіси США, такі як Нью-Йорк, Чикаго і Маямі, задовольнялися місцями лише в третій десятці.

Автор дослідження – ректор університету Джек Міллер, зазначає, що в американському суспільстві останніми роками спостерігається тривожна тенденція до скорочення кількості читаючих громадян. Наприклад, якщо раніше недільні газети читали 75% американців, то зараз – ледь половина. Як і в минулі роки, зафіксовано зростання популярності онлайн-версій періодичних видань та електронних книг. У зв'язку з цим тиражі друкованої преси та обсяги продажів книгарень неухильно зменшуються.

<http://www.lenta.ru/news/2011/01/12/literate/>

ПРЕМІЮ АСОЦІАЦІЇ SLOW FOOD – УКРАЇНСЬКІЙ ПИСЬМЕННИЦІ

Українська письменниця Т. Гордієнко отримала спеціальну премію асоціації Slow Food у конкурсі, що називається Lingua Madre («Рідна мова») і проводиться в межах Туринського книжкового ярмарку.

Її оповідання присвячено культурі пиття кави. Конкурс існує з 2005 р. Його мета – відзначення жінок-іммігранток першого, другого або третього покоління, які створюють літературні твори італійською мовою.

Оповідання «Все про каву» колишньої житомирянки, а нині жительки Турина, привернуло увагу журі своєю дотепністю. В ньому йдеться про те, чим була кава для радянських людей – мрією багатьох, майже недоступною розкішшю.

«Я переконана, що італійці та українці зовсім по-різному сприймають каву, – пояснила Тетяна в інтерв'ю Deutsche Welle (інформагенція «Німецька хвиля») свій вибір теми. – Для нас вона й досі є чимось романтичним, пов'язаним з подорожами та безтурботністю. Щось таке від Остапа Бендера: у білому костюмі пити каву на набережній у Ріо-де-Жанейро... А для західного світу це такий собі «безпечний наркотик», спосіб залишатися бадьорим і ніколи не думати про тяжку працю, яка стоїть за виробленням кави в бідних країнах».

Консул України Р. Фуфалько, виступаючи на церемонії вручення премії, зазначив: «Кожен успіх “наших” – це можливість наблизити Україну до Італії».

<http://www.dw-world.de/dw/article/0,,15091121,00.html>

У ПОШУКАХ ПРИЧИН ГЕНОЦИДУ

Власний погляд на мотиви масових убивств сталінської доби, зокрема, в Україні, пропонує американський історик Норман М. Наймарк.

У своїй україномовній збірці есеїв «Геноциди Сталіна» (К. : Вид. дім «Києво-Могилян. акад.», 2011. – 135 с.) всесвітньо відомий історик, професор Стенфордського університету, один із найповажніших у світі фахівців з історії радянської доби, спробував дати об'єктивну оцінку злочинам кривавого диктатора та відповісти на питання, чи можна назвати їх геноцидом.

Учений доводить, що сталінські злочини варто трактувати саме як геноцид. Автор розглядає одразу кілька аспектів діяльності сталінської репресивної машини: розкуркулення, Голодомор 1932–1933 рр., репресії проти українців, поляків, кримських татар, чеченців, інгушів, німців у Радянському Союзі, наслідки наказу № 000447 про знищення так званих асоціальних елементів та політичні процеси всередині Комуністичної партії Радянського Союзу наприкінці 1930-х.

«Чому саме був організований Голодомор в Україні, це найбільш складне питання на даний момент. Мій аргумент – Сталін і радянське керівництво вважали, що українське селянство не вписувалось у новий соціальний порядок, адже воно опиралось на колективізацію. Ще одна причина – влада намагалась гомогенізувати населення, позбавити його національності, змоги в якийсь спосіб чинити опір советизації. Сталін хотів позбутися української проблеми», – зазначає Н. М. Наймарк у передмові до українського видання.

http://publish-ukma.kiev.ua/product_info.php?products_id=263

<http://www.radiosvoboda.org/content/article/24097201.html>

http://24tv.ua/home/showSingleNews.do?kniga_istorika_normana_naymarka_viyshla_ukrayinskoyu&objectId=92883

ХТО ТАКИЙ ЧИЖИК-ПИЖИК? У САНКТ-ПЕТЕРБУРЗІ ВИДАЛИ АЗБУКУ ДЛЯ ПРИЙЇДЖИХ

Комітет з культури м. Санкт-Петербурга видав книгу «Азбука петербуржця-початківця».

В ній зібрано цінні знання про користування російською мовою та особливості поведінки в місті.

Автори сподіваються, що тепер приїжджі до Північної столиці Росії (трудові мігранти, студенти, туристи) вже не проситимуть у магазині «булку хліба» і не питатимуть, що таке «двір-колодязь», а також що то за птах «Чижик-Пижик» і де його можна побачити.

«Азбука» покликана допомогти читачам засвоїти вислови, звичні для тих, хто ріс і виховувався в Петербурзі, але для приїжджих іноді вимагають пояснень.

Книгу присвячено петербурзьким адресам, явищам, знаковим подіям. У ній багато фотографій та ілюстрацій, цитуються вірші О. Пушкіна, М. Гумільова, І. Бродського. Серед безумовних переваг «Азбуки» – доступний стиль викладу, різнобарвність, зручний алфавітний покажчик.

Книгу видано в рамках проекту «Культурна столиця», який було прийнято в Петербурзі у грудні 2009 р. і спрямовано на підвищення рівня культури та зміну поведінкових стереотипів мешканців і гостей Петербурга.

<http://vsiknygy.net.ua/news/zakordonni-povyny/8807/>

з посиланням на NEWSru: <http://www.newsru.com/cinema/19jan2011/piter.html>

ПРЕЗИДЕНТ УКРАЇНИ ЗАБОРОНИВ ПРИВАТИЗАЦІЮ ПРИМІЩЕНЬ БІБЛІОТЕК

21 квітня 2011 р. Президент України В. Янукович підписав Закон «Про внесення зміни до статті 2 Закону України “Про приватизацію невеликих державних підприємств (малу приватизацію)” щодо

заборони приватизації приміщень, де розміщуються бібліотеки, книгарні та державні видавництва» (№ 3274–VI). Таким чином, як заявляє прес-служба глави держави, покладено край безжалюному знищенню національного надбання і виведено з-під загрози приватизації, видворення, ліквідації тисячі бібліотек, сотні книжкових магазинів, десятки видавництв. Кабінету Міністрів доручається подати в установленому порядку законопроект про внесення змін до законів «Про бібліотеки і бібліотечну справу», «Про видавничу справу» щодо заборони приватизації приміщень, в яких розміщуються бібліотеки, книгарні та державні видавництва, а також забезпечити перегляд і скасування міністерствами та іншими центральними й місцевими органами виконавчої влади їхніх нормативно-правових актів, що суперечать цьому закону.

<http://glavred.info/archive/2011/05/20/164411-10.html>

<http://news.ligazakon.ua/news/2011/4/21/42191.htm>

Матеріал підготував **Ю. Ворона**

ГОТУЄТЬСЯ ДО ДРУКУ

ДО УВАГИ ФАХІВЦІВ ІНФОРМАЦІЙНОЇ СФЕРИ

Бібліографічний опис документів. Бібліографічні посилання [Текст] : метод. рек. / [авт.-уклад. О. М. Збанацька] ; М-во культури України, Держ. закл. «Нац. парлам. б-ка України». – К., 2012. – 226 с.

УНПБУ готуються до друку методичні рекомендації «Бібліографічний опис документів. Бібліографічні посилання», мета яких дати детальне роз'яснення загальних вимог та правил складання бібліографічного опису різних видів документів (книг, статей, нормативно-технічних, патентних, неопублікованих, картографічних, нотних, образотворчих, аудіовізуальних електронних, серіальних та продовжуваних видань, а також статей) відповідно до ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 «Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання»; ДСТУ ГОСТ 7.80:2007 «Бібліографічний запис. Заголовок. Загальні вимоги та правила складання»; ГОСТ 7.82–2001 «Библиографическая запись. Библиографическое описание электронных ресурсов. Общие требования и правила составления» та ін. Дано також рекомендації щодо оформлення бібліографічних посилань, у тому числі на архівні документи.

Видання матиме чотирнадцять розділів. Розділ 1 містить загальні положення щодо складання бібліографічного опису (види, структура, пунктуація тощо); розділи 2–3 розкривають особливості однорівневого та багаторівневого бібліографічних описів; розділ 4 – бібліографічний опис складової частини документа (аналітичний бібліографічний опис); розділи 5–12 – правила складання бібліографічних описів електронних ресурсів, серіальних та продовжуваних видань, нормативно-технічних і патентних. неопу-

блікованих, картографічних, нотних, образотворчих, аудіовізуальних документів. До кожного виду опису в цих розділах подаються типові приклади. У розділі 13 висвітлюються особливості оформлення бібліографічних посилань, які є складовою частиною довідкового апарату документа та слугують джерелом бібліографічної інформації про об'єкт посилання. Основні правила бібліографічних посилань на архівні документи розглядаються у розділі 14.

Методичні рекомендації містять додатки, до яких включено скорочення слів і словосполучень в українській (витяг із ДСТУ 3582–97) та російській (витяг із ГОСТ 7.12–93) мовах, що застосовуються в бібліографічних описах.

Методичні рекомендації призначено для широкого кола фахівців інформаційної сфери: бібліотечних та інформаційних працівників, видавців, архівістів, документознавців. Рекомендації можуть бути використані також науковими працівниками, викладачами та студентами при оформленні бібліографічних списків і посилань.

Видання має вийти друком у 2012 р. Орієнтовний обсяг – 226 сторінок. Орієнтовна вартість посібника – 35–40 грн. Тираж формуватиметься відповідно до замовлень бібліотек.

Замовлення надсилати на адресу:

ZbanatskaO@i.ua із зазначенням кількості примірників.